

TRATTEN

INFORMATIONSTIDNING FÖR PERSONAL PÅ
BARNMORSKEMOTTAGNINGARNA

CENTRALA MÖDRAHÄLSOVÅRDEN
REGION VÄRMLAND
FEBRUARI 2024

Innehåll

Information från kvinnosjukvården	s 03
Information från Barn- och familjestöd	s 03
Influensavaccination	s 03
Information om Sadima	s 04
Graviditetsregistret	s 04
HKS, inloggning och provsvar	s 04
Lansering av webbplats Könstympling	s 05
Small for gestational age (SGA) barn	s 05
Information om SIP	s 05
Uppgifter till Medicinskt födelseregister	s 06
Information från Livets tråd	s 07
Kalendarium	s 08

Tratten är en informationstidning för personal på barnmorskemottagningarna
Ansvarig utgivare: Ingela Larsson, redaktör: Gunilla Svedlund

Kontaktuppgifter till Centrala mödrahälsovården i Värmland:

Tora Thörnblad, Mödrahälsovårdsöverläkare, toraleviken.thornblad@regionvarmland.se
010-831 70 03

Ingela Larsson, Samordningsbarnmorska, Ingela.Larsson@regionvarmland.se 010-831 67 08

Gunilla Svedlund, Assistent, gunilla.svedlund@regionvarmland.se 010-831 67 06

Sofia Nääs, Psykolog/Verksamhetsutvecklare, sofia.naas@regionvarmland.se 010-831 60 16

Besöksadress och postadress:

Älvgatan 39
652 30 Karlstad
010-831 67 06

1177.se/varmland • vardgivarwebben • regionvarmland/intranatet.se

Information från kvinnosjukvården

Vi ser en ökning av samtal från patienter som hänvisas fel från barnmorskemottagning. Vi vill påminna om att hänvisa rätt enligt gällande VIDA-rutiner.

Gäller i första hand följande patientgrupper:

- Oro i tidig graviditet. Normalisera, alternativt skicka remiss till kvinnosjukvården. Be inte patienten ringa själv!
- Behov av tidigt ultraljud i tidig graviditet utöver basprogrammet. Be inte patienten ringa själv, utan skicka en remiss om det finns en medicinsk motivering. I annat fall normalisera.
- Sparsam blödning eller smärta i tidig graviditet. Normalisera i första hand. Vid onormal blödning och/eller smärta, ring direkt till oss alternativt be patienten ringa vår rådgivningstelefon.
- Minskade fosterrörelser i andra trimestern. Om patienten är gravid före 23+6 skall barnmorska på barnmorskemottagning lyssna på fosterljud med doptone. Kontakt efter behov sker med spec-mvc. Inga av dessa patienter skall hänvisas till gynmottagning.
[VÅR-04805 Fosterrörelse - handläggning av minskade fosterrörelser](#)
- Prolaps, mellanblödningar, klimakteriebesvär, mm. Skicka inte remiss och be inte patienten skriva egen vårdbegäran till gyn. Hänvisa till läkare på vårdcentral enligt samarbetsdokumentet.
[VÅR-14077 Arbetsfördelning/samarbetsdokument kvinnosjukvården - allmänmedicin](#)
- Patienter som önskar gå på Charlottamottagningen. Remiss krävs om patienten skall gå via regionsfinansierad vård. Remisser med symtom som hör till vårdcentralen utifrån samarbetsdokumentet kommer avvisas. Dessa patienter skall hänvisas till sin vårdcentral.
[VÅR-14077 Arbetsfördelning/samarbetsdokument kvinnosjukvården - allmänmedicin](#)
- Vid frågor eller rådgivningsstöd, ring oss gärna på 15327 (akuttelefonen där barnmorska svarar).

/Barnmorskegruppen på gynmottagningen CSK

Information från Barn- och familjestöd

Psykologmottagningen har numer ett nytt arbetssätt vad gäller remisshantering och vi har inte längre någon remissgrupp utan alla legitimerade psykologer bedömer nu remisser. För att vi ska få till en bra hantering av vårt nya arbetssätt så kommer vi i fortsättningen att använda oss mer av möjligheten att ”avvisa remisser med begäran om komplettering” i Cosmic i stället för att kommunicera detta via Messenger. Detta eftersom det nu är fler inblandade och vi vill säkerställa ett patientsäkert hanterande. Vi vill också påminna om att det är viktigt att ni har båda vårdnadshavarnas samtycke innan ni skickar remiss till oss samt att det är viktigt att remissen har rätt datum och inte är skriven på en gammal vårdkontakt.

Jag vill också passa på att påminna om att det inte längre går att ringa till oss och få en telefontid utan vi hänvisar alla patienter, som inte har en remiss från er, till 1177 där de kan skriva en egen vårdbegäran.

/Sophia Edelbring Sjödin

Enhetschef Barn- och familjestöd

Influensavaccination

Säsongens 2023 – 2024 års vaccination mot influensa avslutas 29 februari. För gravida gäller fortsatt rekommendation att vaccinera sig mot covid-19 och kikhosta.

/Ingela

Information om Sadima

Vad är Sadima?

Sadima är ett forskningsprojekt där ett svenskt-arabiskt-engelskt dialogstöd har utvecklats för att förbättra och underlätta kommunikationen mellan utrikesfödda kvinnor och barnmorskor inom mödrahälsovården, vissa delar kan även användas på BB/förlossningen.

Syftet med Sadima är, förutom dialogstöd, att hjälpa utrikesfödda kvinnor att öka sin förståelse om graviditet, förlossning och preventivmedel samt att öka patientsäkerheten.

Sadima står för svenskt arabiskt dialogstöd inom mödrahälsovård via app. Första versionen utvecklades som en app men den senaste versionen finns på webben (sadima.lnu.se).

Projektet startades 2017 och avslutades 2020. **Dialogstödet är fritt tillgänglig för alla och är kostnadsfritt.**

Forskningsgruppen

Forskningsprojektet är ett samarbetsprojekt mellan E-hälsa informationsteknologi, institutionen för svenska språket och institutionen för hälso-vårdvetenskap i samarbete med Kalmar läns landsting.

Forskningssteamet är Gunilla Byrman, Marie Oscarsson, Dima Bitar, Astrid Skoglund, Stina Eriksson och Jean Stevenson-Ågren.

Innehåll

Sadima innehåller frågor som ställs rutinemässigt inom mödrahälsovården för att samla in bakgrundsinformation, medicinsk- och obstetrisk anamnes om den gravida kvinnan. Frågedelen innehåller 98 frågor med olika typer av svarsalternativ.

Sadima innehåller även 28 korta informationsfilmer om bl.a. information om svensk mödrahälsovård, normal förlossning, BB-vård, ultraljud, smärtlindring, preventivmedel och livsstilsfrågor. Innehållet är anpassad efter svensk mödrahälsovård och följer nationella riktlinjer.

Användning av Sadima kliniskt

Sadima används i nuläget på mödrahälsovården i Kronoberg och på BB. Den används även delvis på vissa barnmorskemottagningar i Kalmar läns landsting.

/Ingela

Graviditetsregistret

3 maj är sista dagen för att registrera uppföljningar på de som fött barn eller på annat sätt avslutat sin graviditet under 2023.

/Ingela

HKS, inloggning och provsvar

Inloggning i HKS (HälsokontrollSystem) fungerar via fliken Verktøy som finns på första sidan på Intranätet.

Alla personer vars ett prov är taget av barnmorska erhåller provsvar. De personer som ingår i utrotningsprojektet, får vaccin Gardasil och tar ett självprov erhåller provsvar om analyser visar HPV som kräver uppföljning.

/Ingela

Lansering av webbplats Könstympning

Vill informera er alla om lanseringen av webbplatsen [Könstympning - Könstympning.se \(hedersförtryck.se\)](https://konstympning.se), som är en del av [hedersförtryck.se](https://hedersfortryck.se), och vänder sig till flickor och kvinnor i Sverige som kan ha blivit utsatta eller riskerar att utsättas för könstympning, deras närstående samt till yrkesverksamma som möter utsatta eller deras närstående. Målet är att fler ska agera för att skydda flickor från könstympning och att fler utsatta söker det stöd de har rätt till. Där finns information om rättigheter, skyldigheter och vart det går att vända sig för stöd. Yrkesverksamma hittar specifik information utifrån sin yrkesroll inom förskolan, skolan, socialtjänsten eller hälso- och sjukvården.

Till utsatta flickor och kvinnor och deras närstående finns en broschyr som yrkesverksamma också kan använda i mötet med utsatta och deras närstående. Broschyren har översatts till arabiska, amhariska, engelska, franska, somaliska och tigrinja. Broschyren finns för nedladdning under [Other languages](#). Under Publikationer på [hedersförtryck.se](https://hedersfortryck.se) finns det också [mer material](#) som affischer och budskap för digitala skärmar som hänvisar till den nya webbplatsen.

Informationsinsatserna har planerats och genomförts av Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland tillsammans med Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Myndigheten för stöd till trossamfund, Polismyndigheten, Socialstyrelsen och Åklagarmyndigheten.
Med vänliga hälsningar

/Neslihan Erdis

Utvecklingsledare Social hållbarhet

Enheten för Social hållbarhet, Länsstyrelsen Värmland

Small for gestational age (SGA) barn

Gravida som tidigare fött barn som varit tillväxthämmat ska remitteras till Specialistmödravården. Om den gravida fött barn utanför Värmland kan barnmorskan behöva kontrollera med en tillväxtkurva om barnet varit SGA. Tillväxtkurvor finns i bifogad länk, [Tillväxtkurvor \(tillvaxtkurvor.se\)](https://tillvaxtkurvor.se)
Observera att det är olika kurvor för flickor och pojkar.

/Ingela

Information om SIP

Det finns en broschyr framtagen om vad ett SIP-möte innebär, den kan skrivas ut och lämnas till gravida/föräldrar inför ett möte så att de kan förbereda sig

[SIP Plan Region Värmland.pdf \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se/SIP-Plan-Region-Varmland.pdf)

/Ingela

Uppgifter till Medicinskt födelseregister

Det har kommit information för Medicinskt födelseregister (MFR) om att det på många gravida saknas uppgifter om familjesituation, omfattning av arbetstid samt registrering av tobaksanvändning i graviditetsvecka 30 – 32.

Under sökordet Familj som finns i mallen Inskrivning gravid barnmorskemottagning ska något av de fyra alternativen väljas för att registreringen ska bli rätt. Det fungerar inte att bara dokumentera under kommentar.

● Familj

Välj

- Sammanbor med barnafadern
- Ensamstående
- Sammanbor med närstående/blivande vårdnadshavare
- Annan familjesituation

Under sökordet Omfattning av arbetstid (som också finns i mallen Inskrivning gravid barnmorskemottagning) ska något av de tre alternativen väljas, även om det skrivs något under Kommentar.

● Omfattning av arbetstid

Heltid Deltid Annat

Kommentar

I mallen Sammanfattning gravid barnmorska är sökorden Rökning vid graviditetsvecka 30 – 32 och Snusning vid graviditetsvecka 30 – 32 tvingande sökord men alla gravida kommer inte så långt i sin graviditet att sammanfattning skrivs.

För att det ska bli bättre registrering av rökning och snusning vid graviditetsvecka 30–32 fyller ni i dessa uppgifter i mallen Besöksanteckning gravid barnmorskemottagning vid besöket i graviditetsvecka 33. Vid detta besök behöver ni ändå dokumentera om samtycke till att Meddelande från BMM till BVC skrivs.

Rökning vid graviditetsvecka 30-32

Röker ej 1-9 cigaretter/dag >10 cigaretter/dag

Snusning vid graviditetsvecka 30-32

Ja Nej

Samtycke till vårdinformation

Ja Nej Oförmögen att lämna samtycke

/ Ingela

Information från Livets tråd

- Aktuellt om amning

Amningskurser till blivande föräldrar

Representant från Amningshjälpen, barnmorska Nina Stanizewski anordnar kostnadsfria digitala kurser om amning till blivande föräldrar. Tidigare kurser har varit mycket uppskattade, såväl i Värmland som i övriga Sverige.

Kurserna är ett komplement till befintlig amningsinformation och vänder sig till såväl första- som flerbarnsföräldrar.

Förnärvarande är inga kurser planerade.

För mer information hänvisa blivande föräldrar till [Sensus.se](https://sensus.se)

Råd till dig som vill stoppa produktionen av bröstmjölk

Information om hur bröstmjölkproduktionen stoppas utan läkemedel.

[INF-24722 Råd till dig som vill stoppa produktionen av bröstmjölk](#)

Kyl och frys

Nu finns det kyl och frys på förlossningsavdelningen där det finns möjlighet att förvara urmjölkad bröstmjölk

[RUT-20838 Handmjölkning hos gravida med diabetes](#)

Vårdprogram, Bröstkomplikationer i samband med amning

Vi använder Stockholms läns vårdprogram.

Den finns att ladda ner via länk:

[Bröstkomplikationer i samband med amning \(kunskapsstodforvardgivare.se\)](#)

Livets tråd är en arbetsgrupp med representanter från hela vårdkedjan. Gruppen arbetar med omvårdnadsfrågor för att underlätta samarbetet mellan olika vårdgivare som möter den blivande och nyblivna familjen.

Arbetsgruppen ska bland annat verka för metodutveckling, utbildning och utvärdering i framförallt amningsfrågor för all personal i hela vårdkedjan och verka för att en gemensam amningspolicy hålls aktuell.

Arbetsgruppen ska också verka för ett bra fungerande samarbete och kommunikation mellan olika vårdgivare, i samråd med berörda chefer.

Medlemmar i Livets tråd

Astrid Ekeberg
Benita von Essen, vikarie
Camilla Besterman
Cristina Gillå
Eva Rickman
Helena Donborn
Ingela Larsson
Katarina Sefton
Madeleine Pizarro Torrijos
Magdalena Fritzson, föräldraledig
Nina Stanizewski
Suzanna Sundström
Ulrica Gustafsson
Ulrika Huatorpet Nilsson

Frågor och synpunkter:

cristina.gilla@regionvarmland.se

Ingela.Larsson@regionvarmland.se

[Livets tråd hemsidan](#)

KALENDARARIUM

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av CMHV och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och klara av ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

Centrala mödrahälsovården anordnar eller stöder:

* Amning, stöd i amningsstarten

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självtest för att svara på ett antal frågor.

[Utbildningsplattformen](#)

Motiverande samtal, [Utbildningsplattformen](#)

Vårens grundutbildningar i MI ställs in relaterat till det övergripande beslut som hälso- och sjukvårdsledningen tagit, för att minska kostnaderna för 2024 (se mer information på Intranät).

Vi hoppas åter kunna erbjuda grundutbildningar i MI, våren 2025.

Kommande utbildningar

April

* BMM-dag

16 april, heldag, Galaxen, Regionens hus
För barnmorskor på BMM och MHV-läkare
Inbjudan är utskickad